

Legea și Statutul profesiei de avocat

Universul Juridic
București
-2021-

Cuprins¹⁾

LEGEA NR. 51/1995 PENTRU ORGANIZAREA ȘI EXERCITAREA PROFESIEI DE AVOCAT	5
Capitolul I. Dispoziții generale	5
Capitolul II. Dobândirea calității de avocat	9
<i>Secțiunea 1. Condițiile de înscriere în avocatură</i>	9
<i>Secțiunea a 2-a. Încetarea și suspendarea calității de avocat</i>	13
Capitolul III. Drepturile și îndatoririle avocatului	14
<i>Secțiunea 1. Drepturile avocaților</i>	14
<i>Secțiunea a 2-a. Îndatoririle avocaților</i>	16
Capitolul IV. Organizarea profesiei de avocat	19
<i>Secțiunea 1. Baroul</i>	19
<i>Secțiunea a 2-a. Uniunea Națională a Barourilor din România – U.N.B.R.</i>	23
Capitolul V. Asistența judiciară	28
<i>Secțiunea 1. Cazurile și condițiile de acordare a asistenței judiciare</i>	28
<i>Secțiunea a 2-a. Organizarea activității de acordare a asistenței judiciare</i>	30
Capitolul VI. Răspunderea disciplinară	34
Capitolul VII. Exercițarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European	36
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	36
<i>Secțiunea a 2-a. Exercițarea cu caracter permanent a profesiei în România de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European</i>	38
<i>Secțiunea a 3-a. Exercițarea în România, prin prestarea de servicii, a profesiei de către avocații provenind din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European</i>	41
Capitolul VIII. Dispoziții tranzitorii și finale	42
STATUTUL PROFESIEI DE AVOCAT	43
Capitolul I. Principiile și regulile fundamentale ale exercitării profesiei de avocat	43
Capitolul II. Organizarea profesiei de avocat	47
<i>Secțiunea 1. Dobândirea calității de avocat</i>	47
Subsecțiunea 1. Primirea în profesie	47

¹⁾ Actele normative cuprinse în prezenta culegere au fost actualizate la data de 16 mai 2021.

Subsecțiunea a 2-a. Primirea în profesia de avocat a persoanelor provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European care sunt autorizate să își desfășoare activitățile profesionale sub titlul profesional corespunzător obținut într-un stat membru	51
Subsecțiunea a 3-a. Demnitatea profesiei	52
Subsecțiunea a 4-a. Incompatibilități.....	56
Subsecțiunea a 5-a. Modalitățile de primire în profesia de avocat.....	57
Subsecțiunea a 6-a. Interdicții.....	59
Subsecțiunea a 7-a. Tabloul anual al avocaților.....	60
Subsecțiunea a 8-a. Suspendarea calității de avocat	62
Subsecțiunea a 9-a. Transferul într-un alt barou	63
Subsecțiunea a 10-a. Încetarea calității de avocat.....	64
Secțiunea a 2-a. Organele profesiei de avocat	65
Subsecțiunea 1. Baroul	65
Subsecțiunea a 2-a. U.N.B.R.	69
Capitolul III. Activitatea profesională a avocatului	72
Secțiunea 1. Conținutul activității profesionale	72
Subsecțiunea 1. Consultații și cereri cu caracter juridic	72
Subsecțiunea a 2-a. Asistarea și reprezentarea clienților	73
Subsecțiunea a 2 ¹ -a. Activitatea de curator special	73
Subsecțiunea a 3-a. Atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare	74
Subsecțiunea a 4-a. Activități fiduciare	74
Subsecțiunea a 5-a. Activități de stabilire temporară a sediului unor societăți comerciale și înregistrarea acestora, în numele și pe seama clientului, a părților de interes, a părților sociale sau a acțiunilor societăților astfel înregistrate	77
Secțiunea a 2-a. Relațiile dintre avocat și client	77
Subsecțiunea 1. Principiile și regulile de bază ale relației dintre avocat și client.....	77
Subsecțiunea a 2-a. Contractul de asistență juridică	80
Subsecțiunea a 3-a. Asistența judiciară	89
Secțiunea a 3-a. Relațiile dintre avocați	97
Subsecțiunea 1. Confraternitatea și respectul reciproc.....	97
Subsecțiunea a 2-a. Concurența profesională	97
Secțiunea a 4-a. Formele de exercitare a profesiei	99
Subsecțiunea 1. Dispoziții generale	99
Subsecțiunea a 2-a. Cabinetul individual de avocat.....	102
Subsecțiunea a 3-a. Cabinetele asociate de avocați	103
Subsecțiunea a 4-a. Societatea civilă profesională.....	103
Subsecțiunea a 5-a. Societatea profesională cu răspundere limitată ...	104
Secțiunea a 5-a. Modalitățile de exercitare a profesiei	108
Subsecțiunea 1. Dispoziții generale	108

Subsecțiunea a 2-a. Avocatul titular al cabinetului individual	108
Subsecțiunea a 3-a. Avocatul asociat	108
Subsecțiunea a 4-a. Avocatul colaborator	108
Subsecțiunea a 5-a. Avocatul salarizat în interiorul profesiei	110
Capitolul IV. Integritatea profesiei de avocat	110
<i>Secțiunea 1. Drepturile și îndatoririle avocaților</i>	110
Subsecțiunea 1. Drepturile avocatului	110
Subsecțiunea a 2-a. Recuperarea capacității de muncă	112
Subsecțiunea a 3-a. Îndatoririle avocatului	113
Subsecțiunea a 4-a. Publicitatea formelor de exercitare a profesiei	118
<i>Secțiunea a 2-a. Arbitrajul</i>	122
Subsecțiunea 1. Dispoziții generale	122
Subsecțiunea a 2-a. Medierea	122
Subsecțiunea a 3-a. Curtea de Arbitraj Profesional a Avocaților	122
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea disciplinară</i>	124
Subsecțiunea 1. Dispoziții generale	124
Subsecțiunea a 2-a. Organizarea și funcționarea instanțelor disciplinare	125
Subsecțiunea a 3-a. Reguli de procedură	126
Capitolul V. Pregătirea și perfecționarea profesională a avocaților	130
<i>Secțiunea 1. Stagiul profesional</i>	130
Subsecțiunea 1. Dispoziții generale	130
Subsecțiunea a 2-a. Contractul de formare profesională inițială	133
Subsecțiunea a 3-a. Suspendarea stagiului	134
Subsecțiunea a 4-a. Condițiile și efectele organizării pregătirii profesionale pe durata stagiului	135
Subsecțiunea a 5-a. Finalizarea stagiului. Înscrierea la examenul de definitivare în profesie	137
Subsecțiunea a 6-a. Examenul de definitivare în profesia de avocat	138
<i>Secțiunea a 2-a. Organizarea și funcționarea I.N.P.P.A.</i>	139
<i>Secțiunea a 3-a. Pregătirea profesională continuă</i>	140
Capitolul VI. Abrogat	141
Capitolul VII. Exercițarea în România a profesiei de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European	141
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	141
<i>Secțiunea a 2-a. Dobândirea calității de membru al unui barou din România de către persoane fizice străine care au calitatea de avocat</i>	142
<i>Secțiunea a 3-a. Înscrierea grupărilor străine care exercită profesia de avocat în tablourile avocaților barourilor din România</i>	142
<i>Secțiunea a 4-a. Exercițarea în România a profesiei de avocat de către avocații care au obținut calificarea profesională în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European</i>	143

Capitolul VIII. Activități economice și contabilitate.....	143
Capitolul IX. Dispoziții tranzitorii și finale	146
<i>Anexa nr. I. Contract de asistență juridică.....</i>	147
<i>Anexa nr. II. Împuternicire avocațială.....</i>	149
<i>Anexa nr. III. Delegație pentru asistența judiciară obligatorie</i>	149
<i>Anexa nr. IV. Delegație pentru asistența juridică gratuită</i>	150
<i>Anexa nr. V. Delegație de substituire</i>	150
<i>Anexa nr. VI. Tabloul avocaților</i>	151
<i>Anexa nr. VII.</i>	
<i>A. Tabloul avocaților incompatibili.....</i>	152
<i>B. Tabloul avocaților incompatibili care nu au exercitat niciodată profesia de avocat și nu au fost înscrși în Tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei</i>	153
<i>Anexa nr. VIII. Tabloul special al avocaților străini.....</i>	153
<i>Anexa nr. IX. Contract de colaborare.....</i>	154
<i>Anexa nr. X. Contract de salarizare în interiorul profesiei.....</i>	158
<i>Anexa nr. XI. Contract de grupare a cabinetelor individuale de avocați.....</i>	160
<i>Anexa nr. XII. Contract pentru constituirea unei societăți civile profesionale de avocați</i>	162
<i>Anexa nr. XIII. Statutul Societății civile profesionale de avocați.....</i>	162
<i>Anexa nr. XIV. Contract pentru constituirea unei societăți profesionale de avocați cu răspundere limitată</i>	167
<i>Anexa nr. XV. Statutul Societății profesionale cu răspundere limitată</i>	168
<i>Anexa nr. XVI. Certificat de înregistrare a Societății profesionale de avocați cu răspundere limitată.....</i>	173
<i>Anexa nr. XVII. Registrul de evidență a contractelor de asistență juridică</i>	173
<i>Anexa nr. XVIII. Registrul de înregistrare a actelor juridice atestate de avocat conform art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.....</i>	174
<i>Anexa nr. XIX. Registrul de înregistrare a activităților fiduciare în condițiile art. 3 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.....</i>	174
<i>Anexa nr. XX. Registrul de înregistrare a părților de interes, a părților sociale și/sau a acțiunilor societăților, în condițiile art. 3 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.....</i>	175
<i>Anexa nr. XXI. Modelul ștampilei formelor de exercitare a profesiei.....</i>	175
<i>Anexa nr. XXII. Modelul firmei folosite de formele de exercitare a profesiei de avocat.....</i>	176
<i>Anexa nr. XXIII. Modelul și conținutul parafei profesionale.....</i>	176

<i>Anexa nr. XXIV. Modelul și conținutul parafei folosite de avocat pentru actele întocmite conform art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat</i>	177
<i>Anexa nr. XXV. Modelul și caracteristicile robei și ale accesoriilor acesteia</i>	177
<i>Anexa nr. XXVI. Modelul legitimației de avocat</i>	178
<i>Anexa nr. XXVII. Modelul insignei de avocat</i>	183
<i>Anexa nr. XXVIII. Act de înființare a Cabinetului individual de avocat</i>	183
<i>Anexa nr. XXIX. Convenție de asociere a cabinetelor individuale de avocați (cabinete asociate)</i>	184
<i>Anexa nr. XXX. Registrul de evidență al societăților profesionale cu răspundere limitată</i>	186
<i>Anexa nr. XXXI. Metodologie de atestare a calificării de avocat pentru înscrierea în tabloul unui barou din România în situațiile prevăzute în cap. VIII [VII, după rep. 2018] din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat</i>	186
<i>Anexa nr. XXXII. Cerere de acordare a asistenței extrajudiciare</i>	188
INDEX	190

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat¹⁾

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1. (1) Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(2) Profesia de avocat se exercită numai de avocații înscriși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare U.N.B.R.

(3) Constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R. sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept. Nulitatea poate fi constatată și din oficiu.

• **RIL. Dec. ICCJ (SU) nr. XXVII/2007** (M. Of. nr. 772 din 14 noiembrie 2007): „(...) asistența juridică acordată în procesul penal unui inculpat sau învinuit de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile L. nr. 51/1995, modif. și compl. prin L. nr. 255/2004, echivalează cu lipsa de apărare a acestuia”.

Dec. ICCJ (RIL) nr. 15/2015 (M. Of. nr. 816 din 3 noiembrie 2015): „Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de L. nr. 51/1995 constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități prevăz. de art. 348 NCP”.

Art. 2. (1) În exercitarea profesiei avocatul este independent și se supune numai legii, statutului profesiei și codului deontologic.

(2) Avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului.

(3) Avocatul are dreptul să asiste și să reprezinte persoanele fizice și juridice în fața instanțelor autorității judecătorești și a altor organe de jurisdicție, a organelor de urmărire penală, a autorităților și instituțiilor publice, precum și în fața altor persoane fizice sau juridice, care au obligația să permită și să asigure avocatului desfășurarea nestingherită a activității sale, în condițiile legii.

(4) Orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul.

(5) În exercitarea dreptului de apărare avocatul are dreptul și obligația de a stăruii pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și într-un termen rezonabil.

Art. 3. (1) Activitatea avocatului se realizează prin:

a) consultații și cereri cu caracter juridic;

¹⁾ Rep. în M. Of. nr. 440 din 24 mai 2018. Istoric:

• L. nr. 46/2019 priv. modif. art. 61 alin. (1) L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 191 din 11 martie 2019);

• L. nr. 142/2019 priv. modif. și compl. L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 598 din 19 iulie 2019).

• L. nr. 100/2020 priv. compl. L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 579 din 1 iulie 2020).

b) asistență și reprezentare juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor publici și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice și a instituțiilor, precum și a altor persoane juridice, în condițiile legii;

c) redactarea de acte juridice, atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare;

d) asistarea și reprezentarea persoanelor fizice sau juridice interesate în fața altor autorități publice cu posibilitatea atestării identității părților, a conținutului și a datei actelor încheiate;

e) apărarea și reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice în raporturile acestora cu autoritățile publice, cu instituțiile și cu orice persoană română sau străină;

f) activități de mediere;

g) activități fiduciare desfășurate în condițiile Codului civil;

h) stabilirea temporară a sediului pentru societăți la sediul profesional al avocatului și înregistrarea acestora, în numele și pe seama clientului, a părților de interes, a părților sociale sau a acțiunilor societăților astfel înregistrate;

i) activitățile prevăzute la lit. g) și h) se pot desfășura în temeiul unui nou contract de asistență juridică;

j) activități de curatelă specială potrivit legii și Statutului profesiei de avocat;

k) orice mijloace și căi proprii exercitării dreptului de apărare, în condițiile legii.

(2) Activitățile prevăzute la alin. (1) se exercită numai de avocat, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Avocatul este obligat să țină evidența actelor întocmite conform alin. (1) lit. c) și d), cu excluderea actelor întocmite pentru asistare și reprezentare, și să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întocmirii lor. În termen de cel mult 3 zile de la data întocmirii actelor prevăzute la alin. (1), avocatul este obligat să înregistreze operațiunea în Registrul electronic al actelor întocmite de avocați potrivit alin. (1) lit. c) și d), conform procedurii prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a registrului, aprobat de Consiliul U.N.B.R., sub sancțiunea inopozabilității față de terți.

Art. 4. În exercitarea profesiei și în legătură cu aceasta avocatul este protejat de lege.

Art. 5. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat sunt: cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți profesionale cu răspundere limitată.

(2) În cabinetul individual își poate exercita profesia un avocat definitiv, singur sau împreună cu alți avocați colaboratori.

(3) Cabinetele individuale se pot asocia în scopul exercitării în comun a profesiei; drepturile și obligațiile avocaților titulari ai unor cabinete asociate își păstrează caracterul personal și nu pot fi cedate. În mod corespunzător cabinetele individuale se pot asocia și cu societățile civile profesionale.

(4) Cabinetele individuale se pot grupa pentru a-și crea facilități tehnico-economice în vederea exercitării profesiei și își păstrează individualitatea în relațiile cu clienții.

(5) Societatea civilă profesională se constituie din 2 sau mai mulți avocați definitiv. În societatea civilă profesională își pot exercita profesia și avocați colaboratori sau avocați salariați. Societatea civilă profesională și avocații care profesază în cadrul ei nu pot acorda asistență juridică persoanelor cu interese contrare.

(6) Cabinetele grupate, cabinetele asociate, societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot avea și proprietate comună.

(7) Avocatul poate schimba oricând forma de exercitare a profesiei, cu înștiințarea baroului din care face parte.

(8) Avocatul nu își poate exercita profesia, în același timp, în mai multe forme de exercitare a acesteia.

(9) Formele de exercitare a profesiei pot fi înstrăinate prin acte între vii numai între avocați definitiv și aflați în exercițiul profesiei sau pot fi lichidate la încetarea calității, cu respectarea regimului investițiilor reglementat prin prezenta lege.

(10) La constituirea formelor de exercitare a profesiei și ulterior, avocații au dreptul să stabilească patrimoniul afectat exercitării profesiei, în condițiile legii, cu procedura reglementată pentru constituirea Registrului electronic al evidenței patrimoniului de afecțiuone al avocaților, în condițiile stabilite de Consiliul U.N.B.R. prin Regulamentul de organizare și funcționare. Înscrierea efectuată în registru are efecte de opozabilitate față de terți, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 6. (1) Societatea profesională cu răspundere limitată este o societate cu personalitate juridică, constituită în condițiile prevăzute de prezenta lege și de Statutul profesiei de avocat, prin asocierea a cel puțin 2 avocați definitiv, aflați în exercițiul profesiei, indiferent dacă dețin sau nu ori dacă aparțin sau nu unei alte forme de exercitare a profesiei.

(2) Dobândirea personalității juridice a societății profesionale cu răspundere limitată are loc la data înregistrării la barou a deciziei emise de către consiliul baroului în a cărui rază teritorială se află sediul ei principal.

(3) Societatea profesională cu răspundere limitată este titulară a unui patrimoniu propriu.

(4) Obligațiile și răspunderea societății profesionale cu răspundere limitată sunt garantate cu patrimoniul propriu. Asociații răspund personal numai în limita aportului social al fiecăruia.

(5) În situația în care societatea profesională cu răspundere limitată se constituie din avocați care fac parte din alte forme de exercitare a profesiei, acestea din urmă pot să nu fie supuse lichidării, dacă asociații convin astfel.

(6) Forma de exercitare a profesiei din care provine asociatul, dacă este cazul, își încetează activitatea profesională desfășurată în nume propriu pe perioada în care avocatul titular sau, după caz, avocații titulari ai acesteia au calitatea de asociat în societatea profesională cu răspundere limitată. Pe perioada în care

forma de exercitare a profesiei își încetează activitatea din această cauză, în Tabloul avocaților se menționează corespunzător situația privind încetarea activității, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(7) În cazul prestațiilor profesionale constând în asistență și reprezentare juridică la instanțe, parchete, organe de cercetare penală sau alte autorități, societatea profesională cu răspundere limitată are obligația de a menționa în contractul încheiat cu clientul numele avocatului/avocaților ales/aleși sau acceptat/acceptați de client să asigure serviciul profesional, precum și acordarea sau, după caz, neacordarea dreptului de substituire.

(8) Societatea profesională cu răspundere limitată conduce contabilitatea în partidă simplă și este supusă regimului transparenței fiscale. Plata impozitului pe venit se face de către fiecare asociat, pentru venitul său propriu.

Art. 7. Orice avocat, indiferent de forma de exercitare a profesiei, poate să încheie convenții de colaborare cu experți sau cu alți specialiști, în condițiile legii. Societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată pot încheia astfel de convenții numai cu acordul tuturor asociaților.

Art. 8. (1) Formele de exercitare a profesiei de avocat și cabinetele grupate vor fi individualizate prin denumire, după cum urmează:

a) în cazul cabinetului individual – numele avocatului titular, urmat de sintagma cabinet de avocat;

b) în cazul cabinetelor asociate – numele tuturor titularilor, urmate de sintagma cabinete de avocat asociate;

c) în cazul societăților civile profesionale și al societăților profesionale cu răspundere limitată – numele a cel puțin unuia dintre asociați, urmat de sintagma societate civilă de avocați sau, după caz, societate profesională de avocați cu răspundere limitată;

d) în cazul cabinetelor grupate – numele fiecărui titular de cabinet, urmat de sintagma cabinete de avocat grupate.

(2) Denumirea formei de exercitare a profesiei, individualizată potrivit alin. (1), poate fi păstrată și după decesul sau plecarea unuia dintre asociați, cu acordul acestuia, sau, după caz, al tuturor moștenitorilor celui decedat, exprimat în formă autentică.

(3) Denumirile prevăzute la alin. (1) vor figura pe firmele cabinetelor sau societăților, în condițiile stabilite de statutul profesiei.

(4) În cazul tuturor formelor de exercitare a profesiei de către avocații străini se pot utiliza denumirea și numele formei de exercitare a profesiei din țară sau din străinătate, în condițiile prezentului articol.

Art. 9. (1) Convențiile de grupare și de asociere a cabinetelor, actele de constituire a societăților civile profesionale de avocați și a societăților profesionale cu răspundere limitată, precum și convențiile prevăzute la art. 7 se încheie în formă scrisă, cu respectarea condițiilor de fond prevăzute de lege și de statutul profesiei.

(2) Consiliul baroului sesizat verifică îndeplinirea condițiilor legale și, constatând îndeplinirea lor, dispune înregistrarea convenției în termen de o lună de la înregistrarea cererii.

(3) Împotriva deciziei consiliului baroului orice persoană care se consideră vătămată într-un drept sau interes legitim al său poate formula plângere la organele de jurisdicție profesională, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei.

(4) Barourile țin evidența separată a avocaților pentru fiecare formă de exercitare a profesiei.

Art. 10. (1) Barourile și U.N.B.R. asigură exercitarea calificată a dreptului de apărare, competența și disciplina profesională, protecția demnității și onoarei avocaților membri.

(2) În fiecare județ există și funcționează un singur barou membru al U.N.B.R., cu sediul în localitatea de reședință a județului.

(3) Fiecare barou organizează și asigură funcționarea a câte unui serviciu de asistență judiciară pe lângă fiecare judecătorie. Consiliul baroului răspunde de organizarea și funcționarea acestui serviciu.

Art. 11. Avocatul este dator să păstreze secretul profesional privitor la orice aspect al cauzei care i-a fost încredințată, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

Capitolul II

Dobândirea calității de avocat

Secțiunea 1

Condițiile de înscriere în avocatură

Art. 12. (1) Poate fi membru al unui barou din România cel care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are exercițiul drepturilor civile și politice;
- b) este licențiat al unei facultăți de drept cu durată stabilită de lege;
- c) nu se găsește în vreunul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de prezenta lege;
- d) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei.

(2) Îndeplinirea condiției prevăzute la lit. d) a alin. (1) trebuie dovedită cu certificat medical de sănătate, eliberat pe baza constatărilor făcute de o comisie medicală constituită în condițiile prevăzute în statutul profesiei.

Art. 13. (1) Membrul unui barou dintr-o altă țară poate exercita profesia de avocat în România, în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Pentru a acorda consultanță juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligația de a susține un examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, organizat de U.N.B.R.

(3) Avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia dintre formele de organizare prevăzute la art. 5.

(4) Avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în fața instanțelor judecătorești și a celorlalte organe jurisdicționale și judiciare, cu excepția celor de arbitraj internațional.

(5) Onorariile cuvenite avocatului străin se vor înregistra și se vor plăti integral în România.

(6) Avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ținut de fiecare barou și se supune prevederilor prezentei legi, ale statutului profesiei și codului deontologic.

Art. 14. Este nedemn de a fi avocat:

a) cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*);

**) Prin D.C.C. nr. 225/2017 (M. Of. nr. 468 din 22 iunie 2017), s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că sintagma „de natură să aducă atingere prestigiului profesiei” este neconstituțională.*

b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară;

c) cel căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;

d) cel în sarcina căruia s-a reținut, în baza unei hotărâri judecătorești definitive sau prin acte ale organelor profesiei de avocat, fapta de a fi exercitat sau sprijinit, sub orice formă, exercitarea fără drept de către o persoană a profesiei de avocat.

Art. 15. Exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu:

a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;

b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri;

c) exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț.

• **L. nr. 71/2011** pt. punerea în aplic. a NCC (M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011; cu modif. ult.): „**Art. 8.** (2) În toate actele normative în vigoare, expresiile «acte de comerț», respectiv «fapte de comerț» se înlocuiesc cu expresia «activități de producție, comerț sau prestări de servicii»”.

Art. 16. Exercitarea profesiei de avocat este compatibilă numai cu:

a) calitatea de deputat sau senator, consilier în consiliile locale sau județene;

b) activități și funcții didactice în învățământul juridic superior;

c) activitatea literară și publicistică;

d) calitatea de arbitru, mediator, conciliator sau negociator, consilier fiscal, consilier în proprietate intelectuală, consilier în proprietate industrială, traducător autorizat, administrator sau lichidator în cadrul procedurilor de reorganizare și lichidare judiciară, în condițiile legii;

e) alte activități prevăzute de lege.

Art. 17. (1) Primirea în profesie se realizează numai în baza unui examen organizat de U.N.B.R., cel puțin anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat.

(2) Examenul pentru primirea în profesia de avocat se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și se desfășoară în mod unitar, în centrele teritoriale ale acestuia, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul U.N.B.R.

(3) Tematica examenului este unică la nivelul U.N.B.R., iar selectarea subiectelor se face de comisia națională de examen.

(4) Comisia națională de examen este formată cu precădere din avocați - cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesia de avocat. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a U.N.B.R., la propunerea barourilor.

(5) Dispozițiile art. 102 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător, precum și judecătorilor de la instanțele internaționale.

Art. 18. (1) La începutul exercitării profesiei avocatul efectuează în mod obligatoriu un stagiu de pregătire profesională cu durata de 2 ani, timp în care are calitatea de avocat stagiar.

(2) Condițiile efectuării stagiului, drepturile și obligațiile avocatului stagiar, ale avocatului îndrumător, precum și ale baroului față de aceștia sunt reglementate prin statutul profesiei.

(3) În perioada stagiului, cu acordul avocatului îndrumător, avocații stagiarilor pot urma cursuri de masterat, care sunt luate în considerare la aprecierea formării profesionale inițiale, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(4) Stagiul se suspendă în caz de lipsă motivată din profesie ori în caz de încetare a îndrumării profesionale fără culpa avocatului stagiar. Perioada de stagiu anterior efectuată se socotește pentru îndeplinirea stagiului.

(5) După efectuarea stagiului avocatul stagiar va susține examenul de definitivare.

(6) Avocatul stagiar respins de trei ori la examenul de definitivare va fi exclus din profesie.

Art. 19. Activitatea unui avocat stagiar poate fi îndrumată numai de avocați definitivivi cu o vechime de cel puțin 6 ani în această calitate și care se bucură de o reputație profesională neștirbită.

Art. 20. (1) Calitatea de avocat definitiv se dobândește în baza unui examen organizat de U.N.B.R., anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat sau prin promovarea examenului de absolvire a Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(2) Examenul de definitivare se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și se desfășoară în mod unitar, pe centre

teritoriale, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul U.N.B.R.

(3) Tematica examenului de definitivare este unică la nivelul U.N.B.R., iar selectarea subiectelor se face de comisia națională de examen.

(4) Comisia națională de examen este formată, cu precădere, din avocați - cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesie. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a U.N.B.R., la propunerea barourilor.

(5) Cel care a promovat examenul de primire în profesia de avocat și care până la data susținerii examenului de primire în profesia de avocat a îndeplinit funcția de judecător, procuror, notar public, consilier juridic sau jurisconsult timp de 5 ani dobândește calitatea de avocat definitiv, fără susținerea examenului de definitivare prevăzut la alin. (1), cu condiția promovării examenului de definitivat în profesia din care provine.

(6) Dispozițiile alin. (5) se aplică și persoanelor care au promovat examenul de intrare în profesia de avocat și care au îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi și Consiliului Legislativ timp de 5 ani neîntreruși.

(7) Avocatul stagiar care a exercitat cel puțin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, președinte de consiliu județean sau vicepreședinte de consiliu județean dobândește la cerere calitatea de avocat definitiv.

(8) Avocații – foști judecători nu pot pune concluzii la instanțele unde au funcționat, iar foștii procurori și cadrele de poliție nu pot acorda asistență juridică la unitatea de urmărire penală la care și-au desfășurat activitatea, timp de 5 ani de la încetarea funcției respective.

Art. 21. (1) La înscrierea în barou avocatul depune în fața consiliului baroului, în cadru solemn, următorul jurământ: „Jur să respect și să apăr Constituția și legile țării, drepturile și libertățile omului și să exercit profesia de avocat cu cinste și demnitate. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

(2) Jurământul poate fi depus și fără formula religioasă, în acest caz, jurământul va începe cu formula: „Jur pe onoare și conștiință!”

Art. 22. (1) Avocatul stagiar poate pune concluzii numai la judecătoria și poate asista ori reprezenta partea la organele și instituțiile prevăzute la art. 3.

(2) Avocații stagiați, după înscrierea în barou, au obligația să urmeze cursurile Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în perioada de stagiu.

(3) Avocatul definitiv are dreptul să pună concluzii la toate instanțele, cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale, unde va putea pune concluzii dacă are o vechime neîntreruptă în profesie de cel puțin 5 ani de la definitivare.

(4) Avocatul definitiv este obligat să frecventeze formele de pregătire profesională continuă organizate de barou, Institutul Național pentru Pregătirea și

Perfecționarea Avocaților sau de formele de exercitare a profesiei, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

Art. 23. (1) Baroul are obligația să întocmească anual tabloul avocaților definitivi și stagieri în ordine alfabetică, cu menționarea numelui, prenumelui, titlului științific, datei înscrierii în barou, sediului profesional, formei de exercitare a profesiei și a instanțelor la care au dreptul să pună concluzii.

(2) A doua parte a tabloului va cuprinde cabinetele asociate, societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată, cu indicarea sediului și a avocaților care le compun.

(3) Prin grija baroului, tabloul anual al avocaților și modificările intervenite sunt comunicate, la începutul fiecărui an, instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală și autorităților administrative ale județului sau municipiului București, precum și U.N.B.R. Distinct, se va înainta U.N.B.R. tabloul avocaților incompatibili.

Art. 24. (1) Consiliul baroului emite decizii de trecere pe tabloul avocaților incompatibili, la cerere sau din oficiu, iar reînscriserea pe tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei se face numai la cerere, după încetarea stării de incompatibilitate.

(2) În cazurile în care există incompatibilitate, decizia de primire în profesie va produce efectele numai de la data încetării stării de incompatibilitate.

(3) Până la încetarea stării de incompatibilitate, cel primit în profesie va fi înscris în tabloul avocaților incompatibili într-o secțiune, distinct.

Art. 25. (1) Instanțele sunt obligate să verifice și să se pronunțe asupra calității de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii și folosind însemnele profesiei de avocat.

(2) Exercițarea, fără drept, a oricărei activități specifice profesiei de avocat constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(3) Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de prezenta lege constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(4) Actele specifice profesiei de avocat, efectuate în mod public de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile prezentei legi, sunt nule.

Secțiunea a 2-a **Încetarea și suspendarea calității de avocat**

Art. 26. Calitatea de avocat încetează:

- a) prin renunțarea scrisă la exercițiul profesiei;
- b) prin deces;
- c) dacă împotriva avocatului s-a luat măsura excluderii din profesie ca sancțiune disciplinară;
- d) dacă avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală și care îl face nedemn de a fi avocat, conform legii.

Art. 27. Calitatea de avocat este suspendată:

- a) în caz de incompatibilitate, pe durata existenței acestei stări;
- b) pe perioada interdicției de a profesa, dispusă prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;
- c) în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale către barou, către U.N.B.R. și către sistemul propriu de asigurări sociale, timp de 3 luni de la scadența acestora și până la lichidarea integrală a datoriilor;
- d) la cererea scrisă a avocatului.

Capitolul III

Drepturile și îndatoririle avocatului

Secțiunea 1

Drepturile avocaților

Art. 28. (1) Avocatul înscris în tabloul baroului are dreptul să asiste și să reprezinte orice persoană fizică sau juridică, în temeiul unui contract încheiat în formă scrisă, care dobândește dată certă prin înregistrarea în registrul oficial de evidență.

(2) Avocatul, precum și clientul au dreptul să renunțe la contractul de asistență juridică sau să îl modifice de comun acord, în condițiile prevăzute de statutul profesiei. Renunțarea unilaterală a clientului nu constituie cauză de exonerare pentru plata onorariului convenit, pentru serviciile avocațiale prestate, precum și pentru acoperirea cheltuielilor efectuate de avocat în interesul procesual al clientului.

Art. 29. (1) Avocatul are dreptul de a alege și de a fi ales în organele de conducere ale profesiei, în condițiile prevăzute în prezenta lege și în statut.

(2) Nu pot face parte din organele de conducere ale profesiei avocații care au datorii scadente la taxele și contribuțiile stabilite pentru formarea bugetului U.N.B.R. și al baroului, precum și a fondurilor Casei de Asigurări a Avocaților din România și ale filialelor.

Art. 30. (1) Pentru activitatea sa profesională avocatul are dreptul la onorariu și la acoperirea tuturor cheltuielilor făcute în interesul procesual al clientului său.

(2) Activitatea desfășurată de avocat în condițiile legii și ale Statutului profesiei de avocat, indiferent de forma și modalitatea de exercitare a profesiei, care generează venituri profesionale, nu poate fi reconsiderată ca activitate dependentă în conformitate cu prevederile din Codul fiscal.

(3) Avocații pot conveni cu clienții onorarii superioare celor stabilite în tabloul onorariilor minimale adoptat de Consiliul U.N.B.R.

(4) În acest scop, avocatul poate să își deschidă un cont bancar pentru încasarea onorariilor și altul pentru depunerea sumelor primite de la client pentru cheltuieli procesuale în interesul acestuia. Modul de administrare a sumelor predate de client avocatului, pentru cheltuieli procesuale în interesul său, va fi stabilit prin convenția dintre avocat și client, în condițiile prevăzute de statutul profesiei.